

Hälso- och klimatåtgärder i utemiljön på Ängens och Flaningens förskola

Sammanfattning

Härmed söks medel om **5 472 089 kronor** ur hållbarhetsfonden till ett projekt som syftar till att åtgärda brister i utemiljön på två förskolor i Trelleborg. I en kommunövergripande inventering utförd av representanter på kommunledningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen har dessa två förskolor rangordnats som de med allra sämst utemiljö. En åtgärdsplan har tagits fram för de skolor som är i behov av insatser och har beslutats av samhällsbyggnadsnämnden. Ängens och Flaningens förskolor är i denna åtgärdsplan de högst prioriterade och bör enligt planen åtgärdas under 2024. Bristen på skugga på förskolegårdarna bedöms vara hälsovådlig då små barn är extra känsliga för solstrålning och bristen på träd och vegetation medför allt för höga temperaturer. Det finns även en dagvattenproblematik på Ängens förskola med återkommande översvämningar. Projektets målsättning är förenligt med mål 2 i miljömålsprogrammet, där ett åtgärdsförslag är att gårdar och lekplatser ska ha 50 – 75 procents skugga.

Projektet faller huvudsakligen in under kategorin *ekosystemtjänster* och åtgärderna är främst klimatreglerande (sänker temperaturen på skolgårdarna) men bidrar också till ökad fotosyntes och artbevarande. Utöver att skapa en säker utemiljö för barnen bidrar projektet också till klimatanpassning. Större andel grönska med tillhörande större växtbäddar med bland annat biokol är goda lösningar på problematiken med värmeböljor och översvämningar. Biokolet och träden sammantaget kommer binda hundratals ton koldioxid från atmosfären och bistår alltså också i att minska klimatförändringarna.

Utemiljön i förskolan är en viktig del av den pedagogiska verksamheten. Forskning visar att en väl planerad utegård på förskolan stödjer barnens utveckling både fysiskt och psykiskt. När man ser till utemiljön så är det några saker man ska ha i åtanke så som att det ska finnas varierad terräng och vegetationsförhållanden, ytor med sol samt med skugga och utformningen ska vara anpassad för att kunna bedriva verksamhet. Förmågan att kunna söka sig till skugga är ännu viktigare för barn då de har svårare att kunna reglera sin kroppstemperatur. Enligt forskning mår vi bra av att vistas utomhus. Att vara ute minskar stress, stärker kognitiv förmåga och gynnar en god psykisk hälsa. Ett utomhuspedagogiskt perspektiv gör utevistelsen till en metod för att uppfylla läroplanens mål och riktlinjer

Kontaktperson för projektet är Stina Salmonsson, verksamhetschef på bildningsförvaltningen. Projektledare för projektet utses inför projektering.

Kontakt:
Stina Salmonsson
 Verksamhetschef på
 bildningsförvaltningen
 stina.salmonsson@trelleborg.se

Projektbeskrivning

Ängens förskola

Ängens förskola är förskolan i kommunen med de största bristerna i utemiljön. Förutom att skugga saknas i söder där barnen spenderar mest tid finns det även en problematik med dagvatten som ansamlas på skolgården när det regnar. Många av träden som är planterade på skolgården har inte givits rätt förutsättningar för att klara sig. En problematik är att växtbäddarna, den utgrävda och uppluckrade grop som träden behöver för att utveckla sina rotsystem, är alldeles för små. Flera av träden är på väg att dö och andra kommer inte att utvecklas för att ge den skugga de är ämnade att ge. Utöver nyplanteringar för att öka andelen skugga så kommer flera träd att behöva bytas ut. Stora sjok av marken kommer behöva luckras upp för att ge växtbäddarna den storlek som de behöver för att träden ska frodas. Utöver skugga, ett bättre klimat och inbindning av koldioxid från atmosfären så kommer växtbäddsrenoveringen hjälpa till att lösa dagvattenproblematiken. Totalt behöver 60 träd och 400 buskageplantor planteras samt sex stycken pergolor att byggas. Trots att växterna är den största kostnadsposten tillkommer stora kostnader för markarbeten.

Ekonomisk kalkyl

Åtgärder	Antal/storlek	Kostnad (kr)
Träd, buskar & plantering	60 träd, 400 buskar	1 091 500
Planteringsyta träd i buskage	-	187 110
Planteringsyta träd under flis	-	58 410
Planteringsyta träd i gräs	-	454 320
Träd i buskyta m. kolmakadam	-	331 080
Träd i gräsyta m. kolmakadam	-	241 020
Träd i hårdgjord yta m. kolmakadam	-	127 570
Pergolor och utrustning	6	309 600
Övrigt (rivning, kantsten, asfalt m.m.)		290 980
Totalsumma åtgärder:		3 091 590
Med påslag för projektledning om 25 %		3 864 487
Med standardpåslag oförutsedda kostn. om 20 %		4 637 384
	Totalt	4 637 384

Flaningens förskola

Flaningens förskola utgörs av två byggnader där det främst är den östra skolgården som används av barnen. Båda skolgårdarna behöver utökad skugga men mot bakgrund av att Bildningsförvaltningen har i uppdrag att på sikt avveckla lägenhetsförskolor är det viktigt att koncentrera insatserna främst till den östliga byggnaden, där vi också under sommarmånaderna väljer att slå oss samman. Här krävs mindre och enklare åtgärder för att åstadkomma en tillräckligt beskuggad yta med totalt 14 nyplanterade träd och två pergolor.

TRELLEBORGS KOMMUN

Ekonomisk kalkyl

Åtgärder	Antal	Kostnad (kr)
Träd	14	177 800
Planteringsyta träd i gräs	-	278 670
Pergolor	2	100 000
Totalsumma åtgärder		556 470
Med påslag för projektledning om 25 %		695 588
Med standardpåslag oförutsedda kostn. 20 %		834 705
	Totalt	834 705

Tidplan & uppföljning

Åtgärderna planeras till hösten 2024. Vid projektering behöver åtgärderna samordnas med förskolorna för att minimera negativ påverkan på verksamheten. Uppföljning sker kontinuerligt via driften och skötseln av växterna. Efter 5 respektive 10 år ska en uppföljning ske för att undersöka hur träden etablerat sig och växt som ett led i att säkerställa att minst 50 procent av skolgårdarna är beskuggade enligt miljömålsprogrammets och projektets målsättning om 50 – 75% skugga.